

Dirk Geeraerts (KU Leuven)

Duurzaamheid in tijden van disruptie

Zoals men in medische kringen inzet op 'evidence-based medicine', zo is ook taaladvies als solider en duurzamer te beschouwen naarmate het beter empirisch ondersteund is. We beleven in dat opzicht positieve ontwikkelingen in het taalkundige onderzoek, als gevolg van minstens drie factoren. Een, technologische en methodologische ontwikkelingen versterken de descriptieve mogelijkheden van de taalkunde. Twee, de maatschappelijke vraag naar een legitimering van fundamenteel onderzoek in functie van zijn bruikbaarheid stijgt. En drie, de verschuiving van systeemgeoriënteerde naar taalgebruiksgeoriënteerde theorievorming verkleint de traditionele kloof tussen fundamenteel taalkundig onderzoek en toegepaste taalkunde.

Ik zal van deze ontwikkelingen twee voorbeelden geven uit de praktijk van mijn onderzoeksgroep. Ik zal ingaan op het lectometrische, sociolinguïstische onderzoek dat wij hebben gedaan naar de veranderende verhouding tussen het Nederlandse Nederlands en het Belgische Nederlands. Dit type van onderzoek is relevant voor de traditionele taalpolitiek in Vlaanderen. Daarnaast zal ik laten zien hoe distributioneel-semantische corpuslinguïstische methodes kunnen worden ingezet om meer duidelijkheid te krijgen over de manier waarop maatschappelijk relevante thema's zoals migratie in de media geframed worden.

Dit type van onderzoek is potentieel van belang voor taaladvies m.b.t. niet-stigmatiserend taalgebruik. Tegelijkertijd moeten daar ook wel enkele nuances bij worden vermeld, in de vorm van factoren die de bruikbaarheid van de empirische bevindingen kunnen afzwakken. Bij twee daarvan wil ik blijven stilstaan. Ten eerste, empirisch sterker onderbouwd onderzoek brengt niet zelden een taalwerkelijkheid aan het licht die complexer is dan wat wenselijk is voor vlot toepasbaar taaladvies. En ten tweede, de technologische verschuivingen hebben er ook voor gezorgd dat de taalwerkelijkheid zelf sneller evolueert dan voorheen (net zoals we in het algemeen in een 'disruptieve' omgeving leven). Hoe rijmen we dat met het streven naar taaladvies van blijvende waarde?